

Aan: de Vaste Kamercommissie voor OCW van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Datum: 16 mei 2024

Onderwerp: Zorgen over het wetsvoorstel Wet onderwijsondersteuning zieke leerlingen

Geachte leden van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Als de regionale uitvoerders van Onderwijsondersteuning Zieke Leerlingen richten wij ons tot u met een aantal zorgen die wij hebben over het wetsvoorstel Wet onderwijsondersteuning zieke leerlingen.

Onlangs zond de demissionair minister van Primair en Voortgezet Onderwijs dit wetsvoorstel aan de Tweede Kamer. Het betreft een zeer ingrijpende wetswijziging om de voorziening voor onderwijsondersteuning voor zieke leerlingen (OZL) te centraliseren. OZL is een kleinschalige voorziening voor een groep van circa 4.500 zeer kwetsbare leerlingen die op dit moment stevig verankerd is in de regionale infrastructuur.

#### **“If it ain’t broken, don’t fix it”**

Het Oberon-rapport uit 2016 geeft een aantal verbeterpunten aan die nadere beschouwing en wellicht maatregelen behoeven. Deze punten kunnen als basis dienen voor een verbeteragenda, met een heldere en bindende opdracht voor de uitvoerende partijen. Is het niet gebruikelijk eerst gericht te werken aan een degelijke verbeteragenda voordat overgegaan wordt tot een ingrijpende wetswijziging? Ook op andere beleidsonderwerpen, zoals Passend Onderwijs, Dyslexiezorg en Jeugdhulp, is dat de gekozen weg. Wat de voorziening OZL zo verschillend maakt van deze beleidsonderwerpen is voor ons niet duidelijk.

#### **Regionale verankering in de wet**

Tegen het advies van de Raad van State is de regionale borging in de definitieve versie van de wet geschrapt. De noodzaak van regionale verankering was in de versie die vorig jaar ter advisering is voorgelegd aan de Raad van State nog een belangrijk onderdeel van het wetsvoorstel. In die eerdere versie was een evenwichtige regio-indeling een belangrijke voorwaarde om landelijke dekking en goede aansluiting bij lokale omstandigheden te garanderen. De Raad van State adviseerde daarom deze regionale verankering wettelijk vast te leggen in het wetsvoorstel. Tot onze verbazing heeft de minister er in het voorliggende wetsvoorstel voor gekozen dit element helemaal te schrappen, wat de stelselwijziging nog ingrijpender maakt. Hiermee bestaat het risico dat zieke leerlingen tussen wal en schip vallen omdat niemand regionaal meer wettelijk verantwoordelijk is.

Hiermee wordt de stelselwijziging zo mogelijk nog ingrijpender. Het jarenlange opgebouwde netwerk van de nu regionaal ingebedde consultants zieke leerling zal moeilijk te onderhouden zijn vanuit een landelijke organisatie. De regionale verankering en koppeling aan pedagogische en didactische kennis is één van de succesfactoren van deze voorziening. Wij vinden het onbegrijpelijk dat de minister dit element overboord heeft gezet.

### **Ontbreken onderbouwing beleidswijziging**

Omdat bij de wetswijziging geen recente beslisnota is toegevoegd, is het voor ons onduidelijk wat er in de periode november 2023 tot april 2024 is gewijzigd in de visie van de minister dat heeft geleid tot een nieuwe manier om de voorziening OZL te organiseren: landelijk georganiseerd zonder regionale binding. In alle gesprekken die wij voerden met het ministerie werd juist de regionale verankering als één van de succesfactoren van de voorziening benadrukt. Overleg met OCW over deze beleidswijziging heeft (met ons) niet plaatsgevonden voordat het wetsvoorstel aan de Tweede Kamer is gestuurd.

### **Betrokkenheid van de belangrijkste belanghebbenden**

De onderwijsondersteuning voor zieke leerlingen is in de eerste plaats bedoeld voor de zieke leerling. Dit lijkt een open deur, maar dat is het niet. Wij vragen ons af of (de vertegenwoordigers van) ouders en scholen een terugkoppeling hebben ontvangen op de vragen die zij stelden tijdens de internetconsultatie. Ook is niet duidelijk of leraren actief betrokken zijn geweest. Omdat de beslisnota bij deze wetswijziging ontbreekt is het onduidelijk of zij zich kunnen vinden in de centralisatiemens van de minister. Voor ouders en kinderen wordt de voorziening verder van hen af geplaatst. En ook voor de leraar zal de centralisatie impact hebben omdat de ondersteuning niet langer binnen het lokale netwerk georganiseerd is. Wij raden u dan ook aan kennis te nemen van de visie van bijvoorbeeld Ouders & Onderwijs en de Raden op dit wetsvoorstel.

### **Actualisering gegevens**

Een ander belangrijk advies van de Raad van State gaat over de actualisering van de gegevens. De bekostiging van de academische ziekenhuizen is gebaseerd op het aantal leerlingen dat in 1999 gebruik maakte van de voorziening Ziekenhuisscholen (in academische centra). Steeds meer leerlingen worden kort behandeld in een Academisch Centrum en verblijven daarna thuis of in een perifeer ziekenhuis en dus in de regio. De Raad van State vraagt waarom niet eerst is ingezet op actualisering van deze gegevens, wat bijvoorbeeld al zou kunnen leiden tot een herschikking van de subsidies voor educatieve voorzieningen en onderwijsadviesbureaus. Als al niet bekend is om hoeveel leerlingen het gaat, wat de zwaarte van de ondersteuning is en waar deze kinderen zich fysiek bevinden, hoe kan een nieuwe stichting een landelijke dekking dan garanderen? De minister gaat hier verder niet op.

### **Succesfactoren bestaande regionale samenwerkingen: uitnodiging werkbezoek**

Wij nodigen u van harte uit om in gesprek te gaan met een aantal succesvolle regionale aanpakken waar veel van de in het Oberon-rapport genoemde verbeterpunten al zijn opgepakt binnen de bestaande wet- en regelgeving. Hiertoe organiseren wij op vrijdagen in de maanden juni en begin juli een drietal werkbezoeken: Den Haag, Rotterdam en Groningen/Noord-Nederland. U ontvangt daarvoor separaat een uitnodiging.

De onderzoekers van Oberon verwoordden het als volgt: “Ook andere dan de genoemde alternatieven zouden nader onderzocht kunnen worden, zoals (een uitbreiding van) samenwerkingsvormen waarbij inzet van consultants OZL vanuit een OAB in een EV van een academisch of perifeer ziekenhuis mogelijk is (zoals reeds in Rotterdam en Den Haag gebeurt).” Daarnaast is circa een jaar geleden in nauw overleg met het ministerie van OCW een pilot gestart in Noord Nederland, waarmee onderzocht wordt hoe er binnen de huidige wet- en regelgeving beter samengewerkt kan worden in de regio. Ook de inzichten uit deze pilot kunnen goede input vormen voor een verbeteragenda.

### **Rapport Oberon**

Uw Kamer heeft tot dusver geen kennis kunnen nemen van het Oberon-rapport. Het rapport is alleen (tijdelijk) gepubliceerd geweest op Rijksoverheid.nl maar nooit aan uw commissie verzonden. Wij achten het van belang dat u over alle informatie beschikt voordat u een standpunt inneemt. Omdat dit rapport het startpunt is geweest van de wens tot verbetering van de huidige voorziening voegen wij het rapport als bijlage bij deze brief. Het rapport is ook te downloaden via de website van onderzoeksbureau Oberon<sup>1</sup>.

Wij hopen dat u onze zorgen en voorstellen mee zult nemen in uw besluitvorming. Wij zijn graag bereid om een verdere toelichting te geven en zien uit naar uw reactie.

Met vriendelijke groet,

Jeroen Bossers  
Bestuurder  
BCO Onderwijsadvies (Venlo)  
Regio Zuid-Oost

Minke Fuijkschot  
Bestuurder a.i.  
Het ABC (Amsterdam)  
Regio Noord-West

Irene Harmsen  
Bestuurder  
Onderwijsversterkers (Alkmaar)  
Regio Noord-West

John Hoeberichts  
Bestuurder  
IJsselgroep (Apeldoorn)  
Regio Midden en Noord-Oost

Margéke Hoogenkamp  
Bestuurder  
CED-Groep (Rotterdam)  
Regio Zuid-West

Annemarie Kaptein  
Bestuurder  
Bazalt Groep (Den Haag)  
Regio Zuid-West

Ronald van Rooden  
Bestuurder  
1801 (Zoetermeer, Hoofddorp, Elst)  
Regio Zuid-West, Noord-West en Midden)

Margreet de Vries  
Directeur  
Stichting OZL in de regio

Henk Wilbers  
Bestuurder  
Cedin (Drachten)  
Regio Noord-Oost

---

<sup>1</sup> [Passende ondersteuning, passende structuur Oberon onderzoek en advies](#)